

واردات LNG کویت گریز از چالش‌های منطقه‌ای

سعید خوشرو

از شرقی‌ترین منطقه روسیه، به کشور نفت‌خیزی که در میانه کشورهای بزرگ تولیدکننده گاز قرار گرفته است، وارد شد. این خبر از تغییرات بزرگی حکایت دارد که در تجارت گاز روی داده است و دیر یا زود روابط منطقه‌ای میان کشورهای گاز خیز و کشورهای همجوار آن‌ها را متحول خواهد کرد و راه گریزی از چالش‌های منطقه‌ای خواهد بود.

کویت یکی از کشورهای نفت‌خیز و ثروتمند منطقه خلیج فارس است که به تازگی به واردکنندگان گاز طبیعی مایع شده (ال ان جی) پیوسته است.

این کشور به لحاظ سرانه مصرف برق، در جایگاه بزرگترین‌ها قرار دارد، به گونه‌ای که تولید داخلی گاز طبیعی این کشور، به ویژه در فصل تابستان که سیستم‌های خنک‌کننده بسیار فعال هستند، برای تأمین خوراک نیروگاه‌های برق کافی نیست. از این رو دولت می‌کوشد تا نیاز داخلی گاز خود را از طریق واردات تأمین کند و برای دستیابی به این هدف تمام راه‌های

روز پایانی ماه اوت گذشته نه تنها برای کویت بلکه برای صنعت گاز، روز مهمی به شمار می‌رفت. در این روز نخستین محموله «ال ان جی» در پایانه «مینا الاحمدی» کویت پهلو گرفت و تخلیه شد. جالب این که این محموله را شرکت شل از پروژه ساخالین ۲- روسیه بارگیری کرده بود. به این ترتیب، یکی از نخستین محموله‌های «ال ان جی» از نخستین پایانه تولید «ال ان جی» متعلق به بزرگترین صادرکننده گاز،

همراه نفت است. مقامات این کشور از چند سال پیش کوشیده‌اند تا با افزایش سهم گاز در تأمین سوخت نیروگاه‌های برق و خوراک واحدهای پتروشیمی، از مصرف روزانه نفت خود به میزان ۱۰۰ هزار بشکه بکاهند تا ضمن حفظ جایگاه چهارمین صادرکننده نفت خام، منافع اقتصادی بیشتری را نصیب خود سازند. اما تولید سالانه ۱۲/۶ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی این کشور، نیاز داخلی را به ویژه در فصل پرمصرف تابستان، به طور کامل تأمین نمی‌کرد. از این رو، مقامات این کشور ضمن تلاش برای جلوگیری از سوزاندن گازهای همراه و اکتشاف و توسعه میدان‌های گازی، برای واردات گاز طبیعی، با تولیدکنندگان بزرگ منطقه از جمله قطر و ایران و حتی عراق وارد مذاکره شدند.

کویت در سال ۲۰۰۰، برای واردات گاز از میدان گازی گنبد شمالی قطر (مشترک با پارس جنوبی)، یادداشت تفاهمی را با این کشور به امضا رساند. در سال ۲۰۰۳ نیز یادداشت تفاهم دیگری، برای ساخت خط لوله مورد نیاز برای واردات گاز از این کشور به امضا رسید، اما سرانجام با مخالفت عربستان سعودی که قرار بود بخشی از خط لوله یادشده از قلمروی کشورش عبور کند، این پروژه عملاً منتفی شد. واردات گاز طبیعی از ایران نیز در اولویت کاری مقامات کویت قرار گرفت و به این منظور در سال ۲۰۰۵ یک توافق اولیه میان دو کشور به امضا رسید، اما مشکلات ناشی از اختلافات مربوط به تعیین مرز دریایی میان دو کشور و خصوصاً مسأله میدان نفتی آرش، اجرای پروژه‌های مربوط

به واردات گاز طبیعی از ایران را به تأخیر انداخته است.

تا پیش از اشغال کویت از سوی عراق، روزانه نزدیک به ۹ میلیون متر مکعب گاز طبیعی از میدان رومیله عراق از طریق خط لوله‌ای به قطر ۴۰ اینچ و طول ۱۰۰ مایل به کویت ارسال می‌شد. اما این گاز پس از جنگ قطع شد. در سال ۲۰۰۴ دو کشور به توافق رسیدند که بهره‌برداری از این خط لوله را بار دیگر آغاز کنند و صدور گاز طبیعی از عراق به کویت را از سرگیرند. طبق این توافق در مرحله اول روزانه ۱ میلیون متر مکعب و در مرحله دوم تا ۵ میلیون متر مکعب گاز طبیعی از طریق این خط لوله به کویت ارسال خواهد شد و به این منظور سرمایه‌ای برابر با ۸۰۰ میلیون دلار آمریکا نیاز است تا ایستگاه‌های تقویت فشار، خریداری و نصب شود. این پروژه نیز به سبب تنگناهای مالی برای تأمین سرمایه و نیز ناامن بودن عراق، تاکنون به اجرا در نیامده است.

تقاضای داخلی گاز طبیعی کویت، بی‌گمان به اندازه‌ای نیست که به اجرای همزمان طرح‌های واردات از عراق، ایران و قطر نیاز داشته باشد. در عین حال هرکدام از توافقاتی صورت گرفته به دلایلی درهاله‌ای از ابهام قرار گرفته است که اجرای آن‌ها را خواه ناخواه به تأخیر می‌اندازد. مقامات کویت نیز به خوبی آگاهند که با این توافقات نیم‌بند، نمی‌توانند تقاضای رو به رشد داخلی خود را تأمین کنند. از این رو، راه کوتاه‌تر و مطمئن‌تری را برگزیده‌اند. این کشور با ساخت یک پایانه دریافت «ال ان جی» با ظرفیت روزانه نزدیک به ۱۵ میلیون متر مکعب، گام بزرگی را در

جهت تأمین بی‌دردسر و بی‌دغدغه نیازهای داخلی برداشته است

هم اکنون عرضه «ال ان جی» در بازار فراوان است و قیمت‌های آن به شدت کاهش یافته است. کویت با ساخت پایانه یادشده، در عمل خود را از دردسرهای مربوط به مسائل و مشکلات منطقه‌ای خلاص کرد و به بازاری وارد شد که تعداد معامله‌های تک محموله در آن روز به روز آسان‌تر و تعداد این معاملات روز به روز، بیشتر می‌شود. هر چند که خریدهای بلندمدت، متداول‌تر است. مذاکرات کویت برای خرید سالانه ۱/۴ میلیون تن «ال ان جی» از قطر از جمله مواردی است که هر دو کشور از منافع آن بهره‌مند خواهند شد. بیشتر مشتریان گاز قطر کشورهایی هستند که اوج مصرفشان در زمستان است، در حالی که تقاضای کویت در تابستان به اوج می‌رسد. به این ترتیب، قطر با کاهش تقاضای مشتریان آسیایی در تابستان، می‌تواند محمولات اضافی خود را به کویت بفرستد.

به هر تقدیر، مقامات کویت نشان داده‌اند که تحولات بازار گاز را به خوبی دنبال کرده و برای تأمین نیاز داخلی با جدیت و دقت هر چه بیشتر، تمام راه‌های ممکن را مدنظر قرار داده و بهترین آن را برگزیده‌اند. ساخت پایانه دریافت ال ان جی و وارد شدن به بازار تک محموله ال ان جی، نمونه‌ای روشن از یک «تصمیم قاطع» در «زمان مناسب» و با «اجرای درست» از سوی مقامات کویت است که این کشور را از چالش‌های منطقه‌ای که برای واردات گاز از کشورهای همجوار مانعی بزرگی بود، خلاص کرده است. ■